

جلد اول

طراحی سیست فته قلی کوینر

مترجمین

دکتر فرشید بزمی

(عضو هیئت علمی دانشگاه علوم و فنون فناوری پالگرد)

مهندس احمد میرهاشمی

(فارغ التحصیل کارشناسی ارشد هوا فضا دانشگاه صنعتی شریف)

انتشارات همای علم

Homa Science Publishing
www.homascience.com

نام کتاب : طراحی پیشرفته هلیکوپتر / جلد اول

ناشر : انتشارات همای علم

مترجم : احمد میرهاشمی

ویراستار فنی : شهریار عابدین نژاد

صفحه آرایی : هفت رنگ گرافیک (ندا نعمت زاد)

طرح روی جلد : هفت رنگ گرافیک (محسن پورحسین)

لینوگرافی : رایید گرافیک

نوبت چاپ : اول - بهار ۱۳۹۳

چاپ : جام طلایی

صحافی : کیمیا

مدیر فنی چاپ : محسن پورحسین

تیراژ : ۵۰۰ جلد

شابک : ۹۷۸-۹۶۴-۶۴۶۳-/-

شابک دوره : ۹۷۸-۹۶۴-۶۴۶۳-/-

به سفارش شرکت پشتیبانی و
نوسازی هلیکوپترهای ایران (پنجا)

فهرست

۴	بیوگرافی
۵	تقدیم
۱۳	پیشگفتار مدیرعامل
۱۵	پیشگفتار مترجم
فصل ۱	
۱۷	مقدمه
فصل ۲	
۲۳	اثربخشی ماموریت
۲۲	۱-۲ مقدمه
۲۳	۲-۲ نیازمندی‌های سیستم نظامی و اثربخشی ماموریت
۲۴	۱-۲-۲ نیازمندی‌های سیستم نظامی
۲۵	۱-۲-۲-۱ تحقیقات کاربردی (OR)
۲۶	۱-۲-۲-۲ ملاحظات مربوط به بودجه
۲۶	۲-۲-۲ چرخه طراحی
۲۷	۳-۲-۲ رابطه اثربخشی-ماموریت
۲۸	۱-۳-۲-۲ پارامترهای عملیاتی
۲۹	۲-۳-۲-۲ پارامتر اقتصادی
۳۰	۳-۲ تحلیل پارامتر عملیاتی

- ۳۰ ..... ۱-۳-۲ آمادگی ماموریت
- ۳۰ ..... ۱-۱-۳-۲ قابلیت‌های ماموریت (MC)
- ۳۱ ..... ۲-۱-۳-۲ دسترس‌پذیری
- ۳۷ ..... ۲-۳-۲ قابلیت مقاومت در برابر دشمن
- ۳۹ ..... ۳-۳-۲ عملکرد
- ۳۹ ..... ۱-۳-۳-۲ نیازمندی‌های عملکرد
- ۴۲ ..... ۲-۳-۳-۲ اثربخشی عملکرد
- ۴۴ ..... ۴-۲ تحلیل اقتصادی
- ۴۴ ..... ۱-۴-۲ کلیات
- ۴۴ ..... ۲-۴-۲ المان‌های تحلیل اقتصادی
- ۴۴ ..... ۳-۴-۲ شکل‌های مختلف معیارها
- ۴۶ ..... ۴-۴-۱ تحلیل هزینه
- ۴۷ ..... ۱-۴-۱-۱ مدل‌های هزینه
- ۵۱ ..... ۴-۴-۲ تعیین هزینه
- ۵۷ ..... ۵-۴-۲ مدلسازی ساخت: ارائه یک مثال
- ۶۱ ..... ۵-۲ فهرست مراجع

فصل سوم

- ۶۵ ..... عملکرد
- ۶۵ ..... ۱-۳ مقدمه
- ۶۶ ..... ۱-۱-۳ چگونگی کارکرد یک روتور
- ۶۸ ..... ۲-۱-۳ توان لازم برای پرواز مستقیم‌الخط
- ۶۹ ..... ۲-۳ آیرودینامیک
- ۶۹ ..... ۱-۲-۳ روش‌های تحلیلی پایه
- ۶۹ ..... ۱-۱-۲-۳ پرواز در جا
- ۹۳ ..... ۲-۱-۲-۳ پرواز روبه جلو
- ۱۰۹ ..... ۳-۱-۲-۳ تداخل روتور-پشت سر هم
- ۱۱۳ ..... ۴-۱-۲-۳ سطوح آیرودینامیکی ثابت
- ۱۱۴ ..... ۲-۲-۳ پیکربندی‌های مرکب
- ۱۱۴ ..... ۱-۲-۲-۳ قابلیت سرعت هلیکوپترها
- ۱۱۵ ..... ۲-۲-۲-۳ ملاحظات طراحی اولیه
- ۱۱۶ ..... ۳-۲-۲-۳ انتخاب پارامترهای پیکربندی

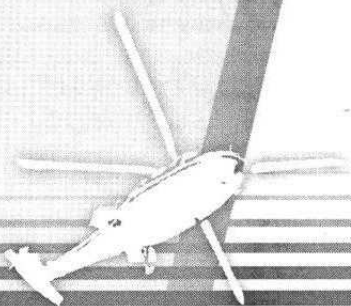
۱۲۳	۴-۲-۲-۳ عملکرد هلیکوپتر مرکب
۱۲۹	۲-۳-۳ تست تونل باد
۱۲۹	۲-۳-۱-۳ اهداف
۱۲۹	۲-۳-۲-۳ حمایت و پشتیبانی یک پروژه
۱۳۳	۲-۳-۳-۳ ملاحظات مدل طراحی
۱۳۸	۴-۳-۲-۳ روند انجام تست
۱۳۸	۵-۳-۲-۳ کاهش اطلاعات
۱۴۰	۶-۳-۲-۳ سایر تست‌های مرتبط
۱۴۲	۳-۳ پیش‌رانش
۱۴۲	۱-۳-۳ بررسی سیستم پیش‌رانش
۱۴۲	۱-۱-۳-۳ روش‌های پیش‌رانش
۱۴۳	۲-۱-۳-۳ مش‌صه‌های موتور توربین گاز
۱۴۷	۳-۱-۳-۳ تحلیل فرایند
۱۵۳	۴-۱-۳-۳ تحلیل سیکل ااز جزئی
۱۵۶	۵-۱-۳-۳ سیستم‌های عکس‌نگاری
۱۵۹	۲-۳-۳ مشخصات موتور و انتخاب
۱۵۹	۱-۲-۳-۳ ملاحظات کلی
۱۶۰	۱-۱-۲-۳-۳ موتورهای توربین گاز
۱۶۴	۲-۲-۳-۳ انتخاب نقطه طراحی پارامترهای سیکل
۱۶۸	۳-۲-۳-۳ سیستم کنترل
۱۷۱	۳-۳-۳ تحلیل روتور و ملخ
۱۷۱	۱-۳-۳-۳ پیکربندی روتور
۱۷۹	۴-۱-۳-۳ المان‌های حرکت روتور
۱۹۰	۲-۳-۳-۳ انتخاب ملخ
۲۰۹	۴-۳-۳ دیگر دستگاه‌های جلوبرنده
۲۱۰	۱-۴-۳-۳ پیش‌رانش ملخ
۲۱۱	۲-۴-۳-۳ جلوبردگی ملخ پوشش داده شده
۲۱۷	۳-۴-۳-۳ پیش‌رانش توربوچفت و توربو فن
۲۲۰	۴-۴-۳-۳ سیستم‌های تقویتی
۲۲۲	۴-۳ مطالعه طراحی اولیه هلیکوپتر
۲۲۲	۱-۴-۳ تحلیل پارامتریک
۲۲۴	۱-۱-۴-۳ بهینه‌سازی در طراحی هلیکوپتر

۲۲۷	۳-۴-۱-۲ تحلیل پارامتریک برای روابط پایه
۲۴۷	۳-۴-۱-۳ روش‌های انتخاب پیکربندی
۲۵۴	۳-۴-۲ عملکرد ماموریت
۲۵۶	۳-۴-۲-۱ سقف پرواز درجا
۲۶۰	۳-۴-۲-۲ ظرفیت حمل بار
۲۶۳	۳-۴-۲-۳ پروفیل ماموریت
۲۷۴	۳-۴-۲-۴ برد
۲۹۳	۳-۴-۲-۵ مداومت پروازی
۲۹۸	۳-۴-۲-۶ نرخ صعود، حداکثر و عمودی
۳۱۱	۳-۴-۲-۷ برخاست و فرود
۳۲۶	۳-۴-۱ محدودیت‌های سرعت سیر - ارتفاع
۳۲۶	۳-۴-۱-۱ کلیات
۳۲۷	۳-۴-۱-۲ تعاریف
۳۲۹	۳-۴-۱-۳ محدودیت‌های توان
۳۳۰	۳-۴-۱-۴ محدودیت‌های سازه‌ای
۳۳۲	۳-۴-۱-۵ محدودیت‌های پایداری
۳۳۲	۳-۴-۱-۶ قابلیت مانور کنترل پذیری
۳۳۶	۳-۵-۳ ملاحظات ویژه
۳۳۶	۳-۵-۱ مشخصات چرخش خودکار
۳۳۶	۳-۵-۱-۱ مکانیزم پایه برای چرخش خودکار
۳۳۸	۳-۵-۱-۲ ورودی به چرخش خودکار
۳۴۰	۳-۵-۱-۳ محاسبه نرخ نزول در چرخش خودکار
۳۴۴	۳-۵-۱-۴ مسافت گلاید
۳۴۶	۳-۵-۱-۵ Flare
۳۴۹	۳-۵-۱-۶ منحنی ارتفاع سرعت
۳۵۴	۳-۵-۲ عملکرد در هنگام مانور
۳۵۵	۳-۵-۲-۱ توان مورد نیاز در پرواز شتاب‌دار
۳۵۵	۳-۵-۲-۲ تغییر حالت‌های انرژی
۳۵۶	۳-۵-۲-۳ قابلیت شتاب‌گیری عمودی
۳۵۹	۳-۵-۲-۴ اثرات بال‌ها
۳۶۳	۳-۵-۳ شرایط موتور (های) خاموش / غیر عملیاتی
۳۶۳	۳-۵-۳-۱ چرخش خودکار

- ۳۶۳ ..... ۲-۳-۵-۳ عملکرد با یک موتور خراب (OEI)
- ۳۶۴ ..... ۳-۳-۵-۳ برد و مداومت پروازی OEI
- ۳۶۸ ..... ۴-۳-۵-۳ برخاست و فرود
- ۳۸۲ ..... ۵-۳-۵-۳ مشخصه‌های تریم پرنده

پیشگفتار مدیر عامل

با نهایت تضرع و توسل به کبرئاتی حضرت حق و با سپاس از الطاف بیکران خداوند سبحان و در راستای غرر مشاات مقام معظم رهبری در خصوص تولید علم، شرکت پشتیبانی، نوسازی و ساخت هلیکوپترهای ایران (پنها) این توفیق را یافته است که با اراده مشترک برای رسیدن به مآصد عالیه در خصوص تولید علم گامهای اساسی و با برنامه‌ای بردارد. تولید علم و فناوری امری است که یکی از اساسی‌ترین شرط بقاء در جوامع مترقی و پویاست؛ می‌توان در یک نگاه هوشمندانه، مؤلفه تولید علم در کشورهای مختلف که ارتباط مستقیم و پیوسته‌ای با میزان رشد و پویایی آنان دارد تحلیل کرد.

شرکت پنها با تجربه‌ای بیش از ۴۰ سال و با کارنامه‌ای بسیار درخشان و منحصر بفرد به عنوان اصلی‌ترین و مهم‌ترین قطب هلیکوپتری با رشدی منطقی در خصوص صنعت پیچیده هلیکوپتر از آغاز برنامه تا تحولی عظیم و جهشی در حد بسیار عالی منشأ خدمات ارزنده‌ای در جامعه اسلامی بویژه در دوران دفاع مقدس بوده است. امروز پنها با راهبرد نوآورانه و قوی با تکیه بر نیروهای مخلص و متعهد و کارآمد بخش عمده‌ی ارزش‌های یک صنعت با فناوری بالا را از آن خود کرده است. لذا با توجه به ویژگی‌های فرهنگی حاکم بر پنها مبنی بر خدمت به نظام و حفظ دستاوردهای آن به عنوان یک ارزش مورد قبول، همه کارکنان در یک رویکرد مناسب اقدام به انتقال تجربه‌ای چندین ساله کاری و علمی خود در قالب کتاب‌های علمی و تخصصی که حاصل تلاش همکاران صدیق پنها می‌باشد را نموده است و امید است جزو باقیات و صالحات برای این عزیزان و همه دست‌اندرکاران باشد. انشاء... نزد حضرت دوست مآجور خواهد بود. امید است این گام هرچند کوتاه آغازی مبارک برای رسیدن به اهداف عالیه و تحولی عظیم در صنعت پیچیده هلیکوپتر و قدمی در راستای تولید

علم و بومی‌سازی که این مهم صرفاً در اختیار معدود کشورهاست، باشد. قطعاً دریافت انتقادات و پیشنهادات از صاحبان اندیشه و علم کمک شایانی به سرعت بخشیدن به جایگاه برتر و متعارف ایران اسلامی اهداء خواهد کرد.

مدیر عامل پن‌ها
محمد احمدآبادی

www.ketab.ir